

AZ ISKOLA HÁTRÁNYKOMPENZÁLÓ HATÉKONYSÁGÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐKRŐL

SZÉLL KRISZTIÁN

**XIV. ORSZÁGOS NEVELÉSTUDOMÁNYI KONFERENCIA
DEBRECENI EGYETEM, 2014. NOVEMBER 6.**

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Amiről szó lesz...

❖ **Kutatási és elemzési keretek**

❖ **Elemzési eredmények bemutatása**

- Releváns háttérjellemzők
- A pedagógusok szegregációval kapcsolatos véleményei, attitűdjei
- Iskola és óvoda hátránykompenzáló szerepének megítélése
- A hátránykompenzáció hatékonyságát befolyásoló tényezők és azok befolyásoló ereje

❖ **Összegző megállapítások**

Kutatási és elemzési keret

❖ **Kutatások**

- „TÁMOP „XXI. századi közoktatás (fejlesztés, koordináció) II. szakasz” kiemelt projekt (TÁMOP-3.1.1-11/1–2012-0001)
 1. „A pedagógiai munka minőségét befolyásoló tényezők”
 2. „Lemorzsolódás és hátránykompenzáció”

❖ **Két online kérdőíves pedagógus-adatfelvétel**

1. Járási alapú (50 járás) rétegzett valószínűségi mintán (óvodától a középiskoláig minden tanítási szinten)
 - Adatfelvétel: 2013. október–december
2. Hátrányos helyzetű, roma/cigány tanulók oktatásával foglalkozó **147 általános iskola**
 - Adatfelvétel: 2014. április–június

Adatbázisok jellemzői

❖ Elemszám

1. Reprezentatív minta

- 475 általános iskola **3.920 pedagógus**

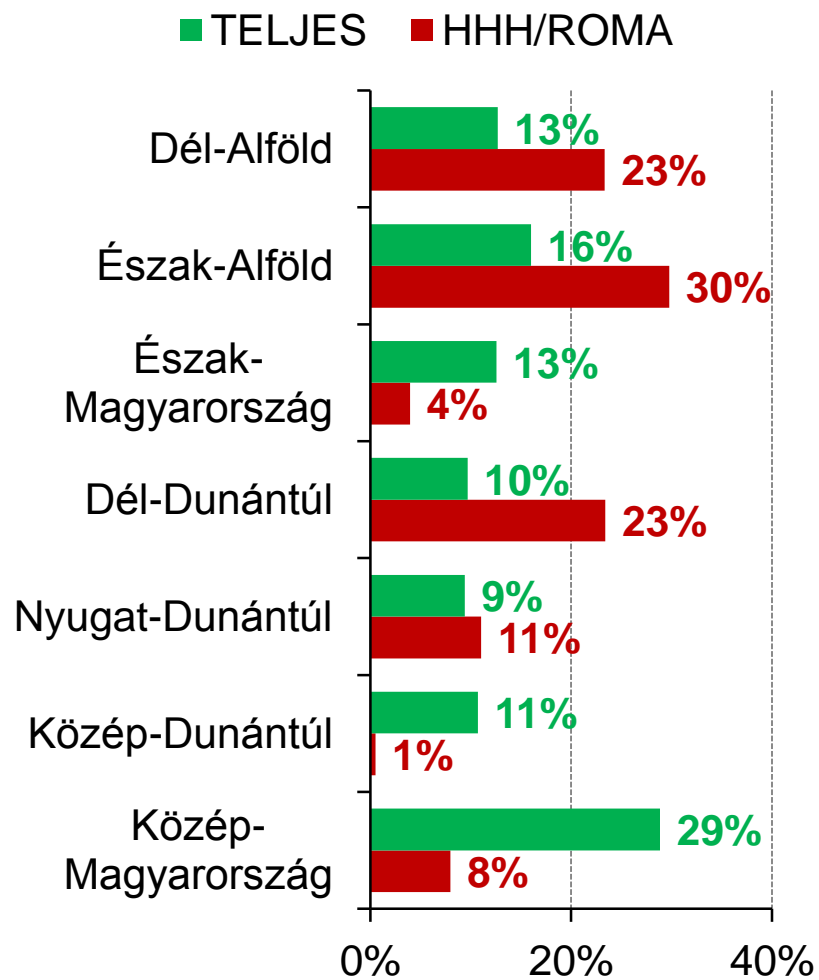
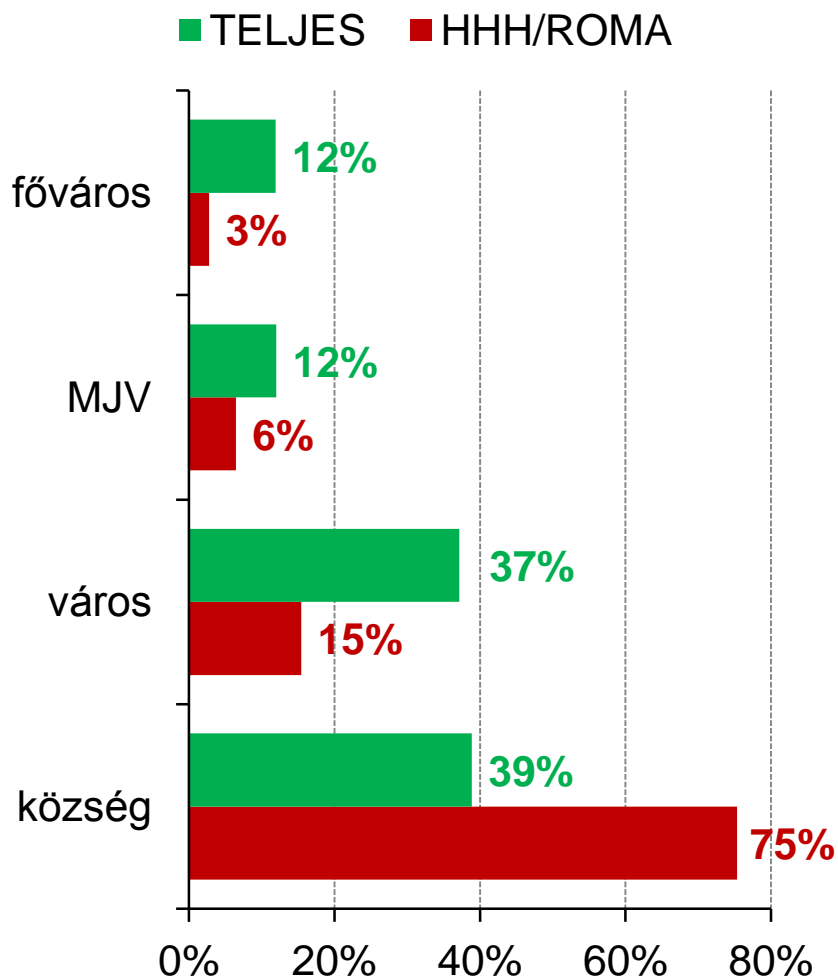
2. 147 általános iskola mintája

- **1.368 pedagógus**

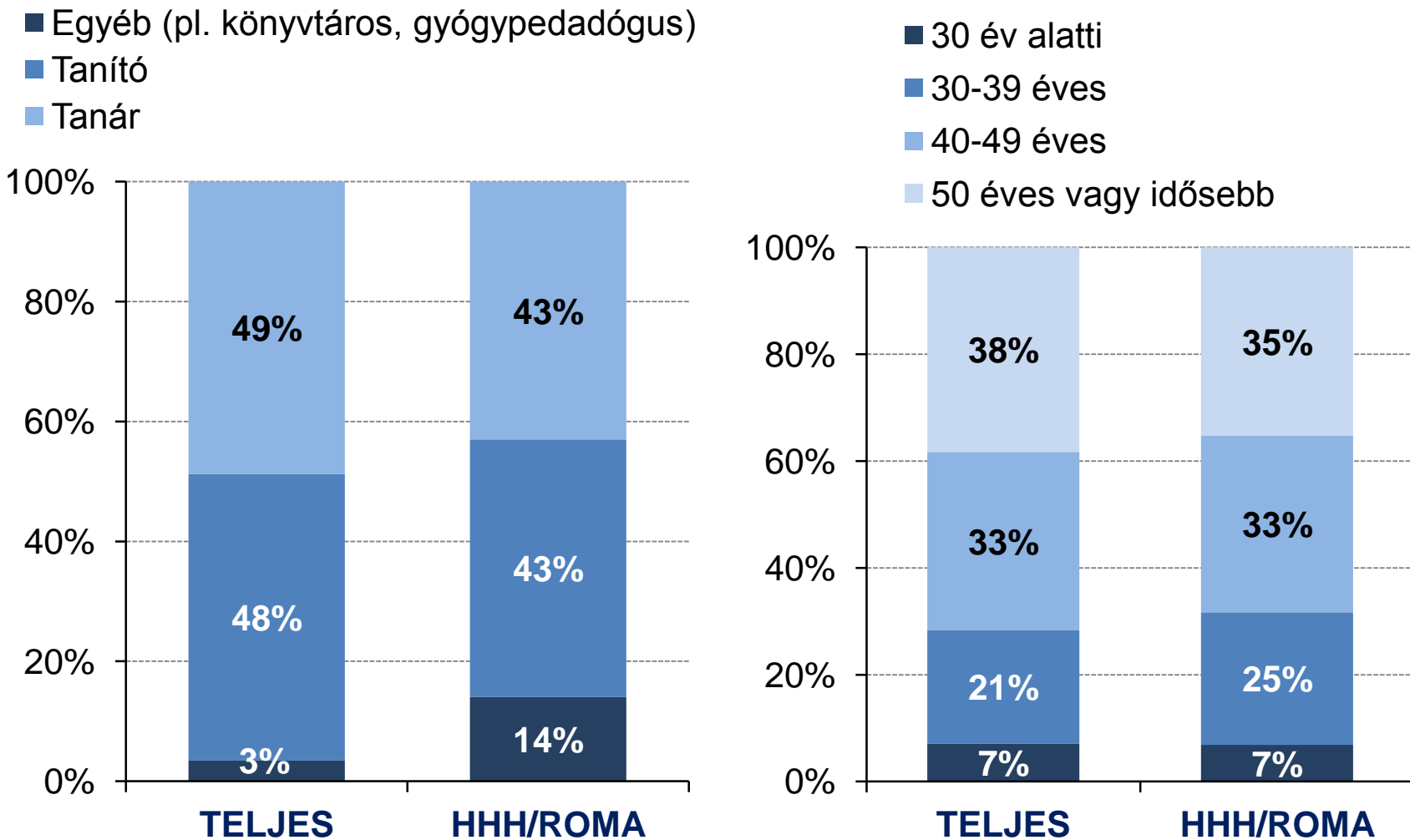
❖ Közös kérdések

- Iskolai háttérváltozók (településtípus, elhelyezkedés, fenntartótípus stb.)
- Egyéni jellemzők (nem, kor, végzettség, munkakör, gyakorlati idő stb.)
- Hátránykompenzálás témaköre (6 többitemes kérdés)

Iskolai háttérjellemzők

Egyéni jellemzők: munkakör, kor

❖ **Szakmai gyakorlati idő:** teljes (20 év – 3% pályakezdő), HHH/roma (22 év – 4% pályakezdő)

Együtt vagy külön: iskoláztatás, norma- és szabálykövetés

■ TELJES ■ HHH/ROMA

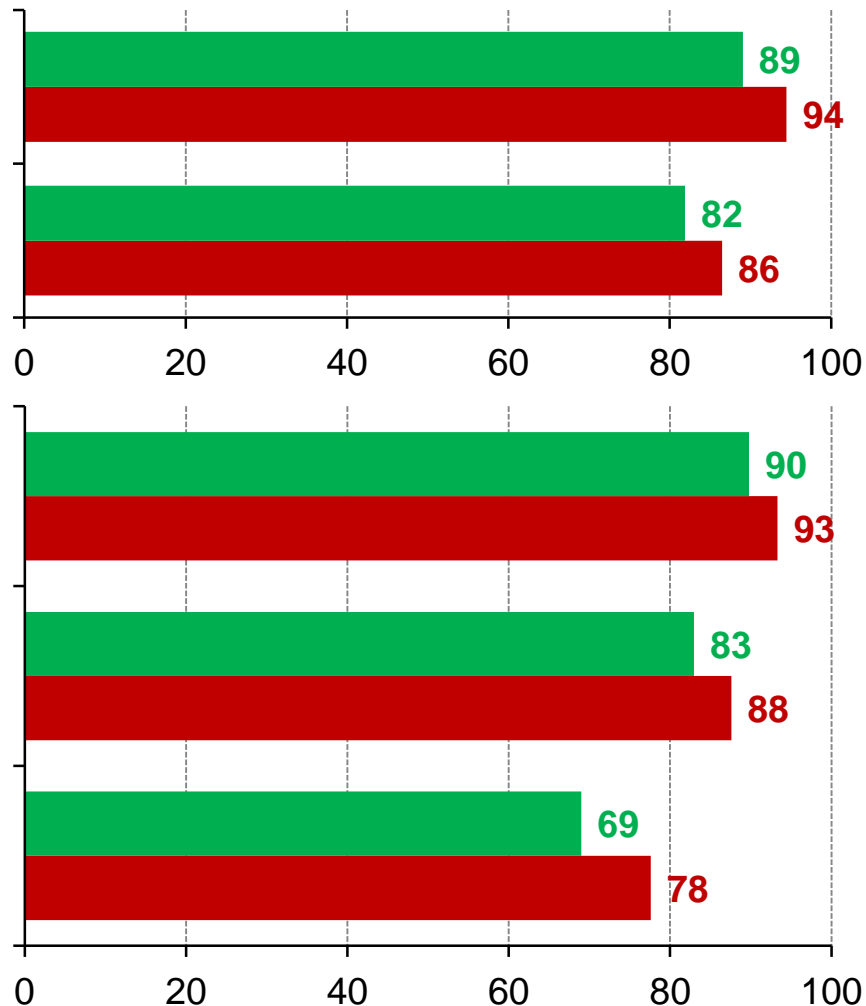
Az államnak minden gyerek számára biztosítania kell, hogy tehetsége és képessége szerint a legjobb iskoláztatást kapja.

A szülőknek joguk van arra, hogy gyerekeiket abba az iskolába írassák be, amelyiket a legjobbnak tartják.

Az iskolában is érvényes, hogy a jogok és kötelességek nem választhatók el egymástól.

Minden eszközzel jobb belátásra kell bírni azokat a szülőket, akik nem törődnek gyerekeik iskoláztatásával.

A roma gyerekek esetében az a legfontosabb, hogy megtanulják a szabályokat, és alkalmazkodjanak az iskola által elvárt magatartási normákhoz.

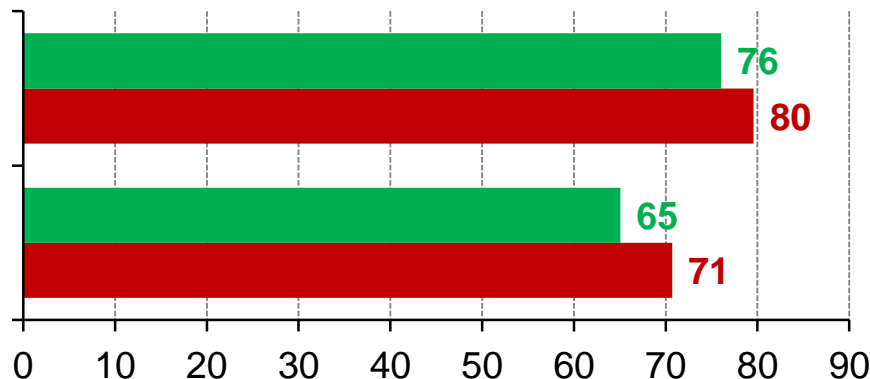

*Az eredeti négyfokú skálák (1- egyáltalán nem, 2- inkább nem, 3- inkább igen, 4- teljesen) 0-100 fokúra transzformálva.

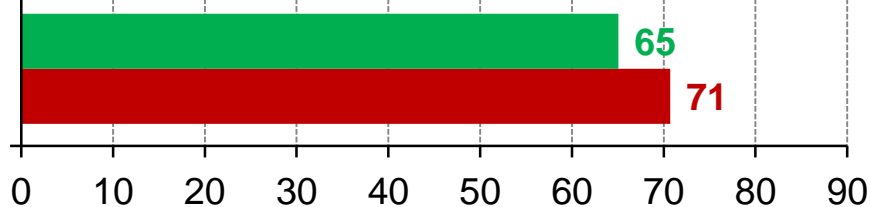
Együtt vagy külön: iskola pedagógiai szerepe, illetve lehetőségei

■ TELJES ■ HHH/ROMA

Az iskola sokat tehet azért, hogy a különböző szociális háttérű gyerekek jobban elfogadják egymást.

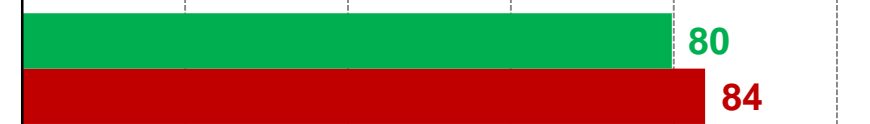
Megfelelő pedagógiai módszerekkel a roma gyerekek jó eredményeket érhetnek el az iskolában.

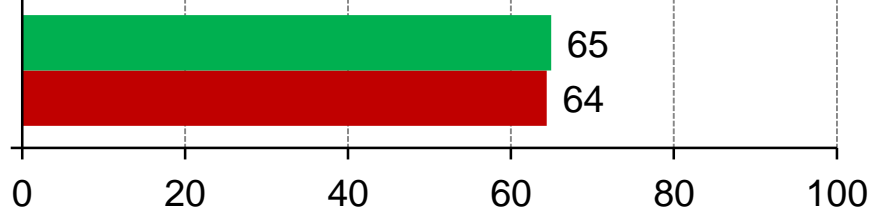
Ha a család nem működik együtt az iskolával, az oktatás nem lehet igazán eredményes.

Nem várható el, hogy az iskola bepótolja mindazt, amit a család a kisgyerekkori szocializáció során elmulasztott.

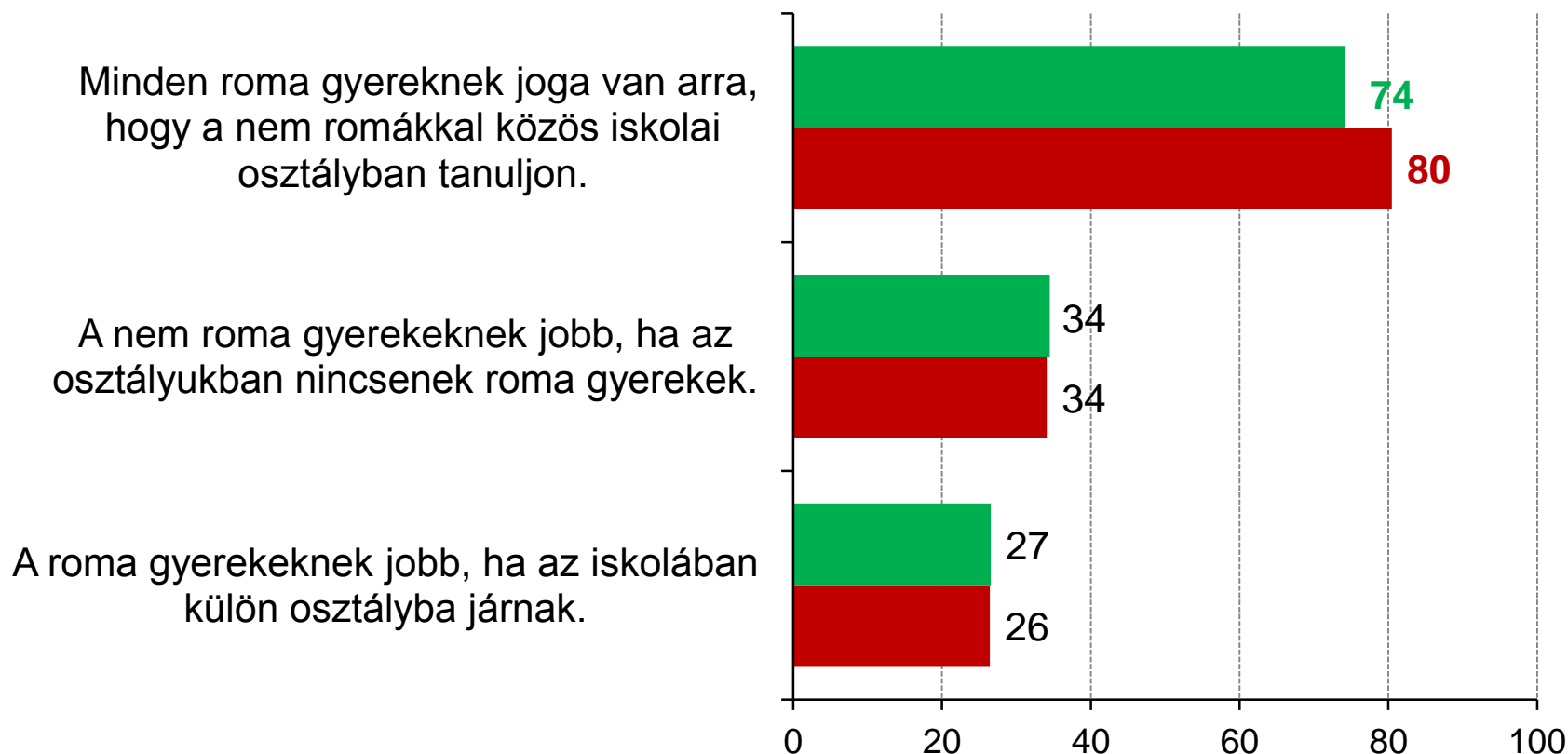
Akik mindenáron erőltetik a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek iskolai integrációját, azok nem néznek szembe a realitásokkal.

*Az eredeti négyfokú skálák (1- egyáltalán nem, 2- inkább nem, 3- inkább igen, 4- teljesen) 0-100 fokúra transzformálva.

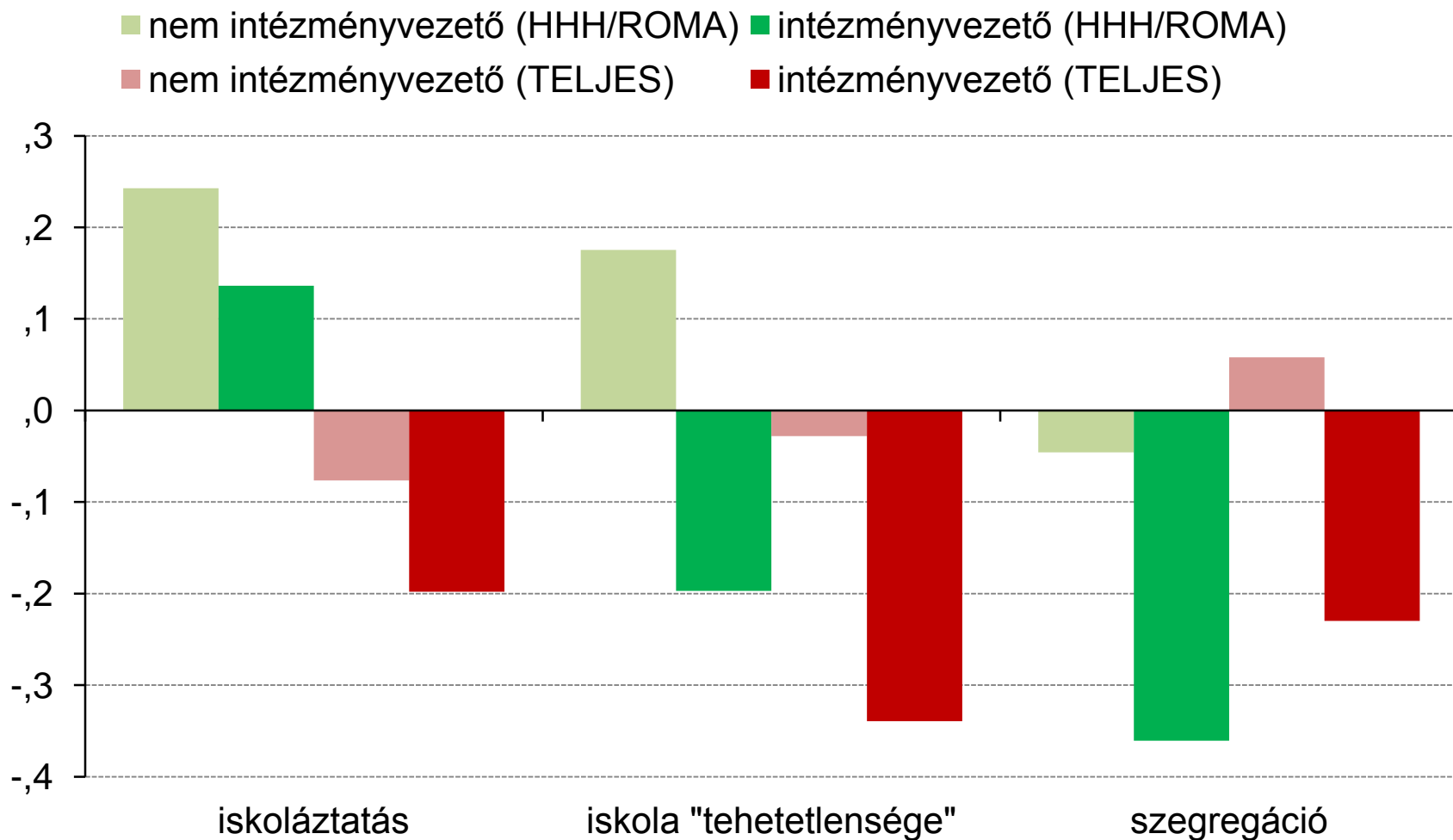
Együtt vagy külön: szegregáció

■ TELJES ■ HHH/ROMA

*Az eredeti négyfokú skálák (1- egyáltalán nem, 2- inkább nem, 3- inkább igen, 4- teljesen) 0-100 fokúra transzformálva.

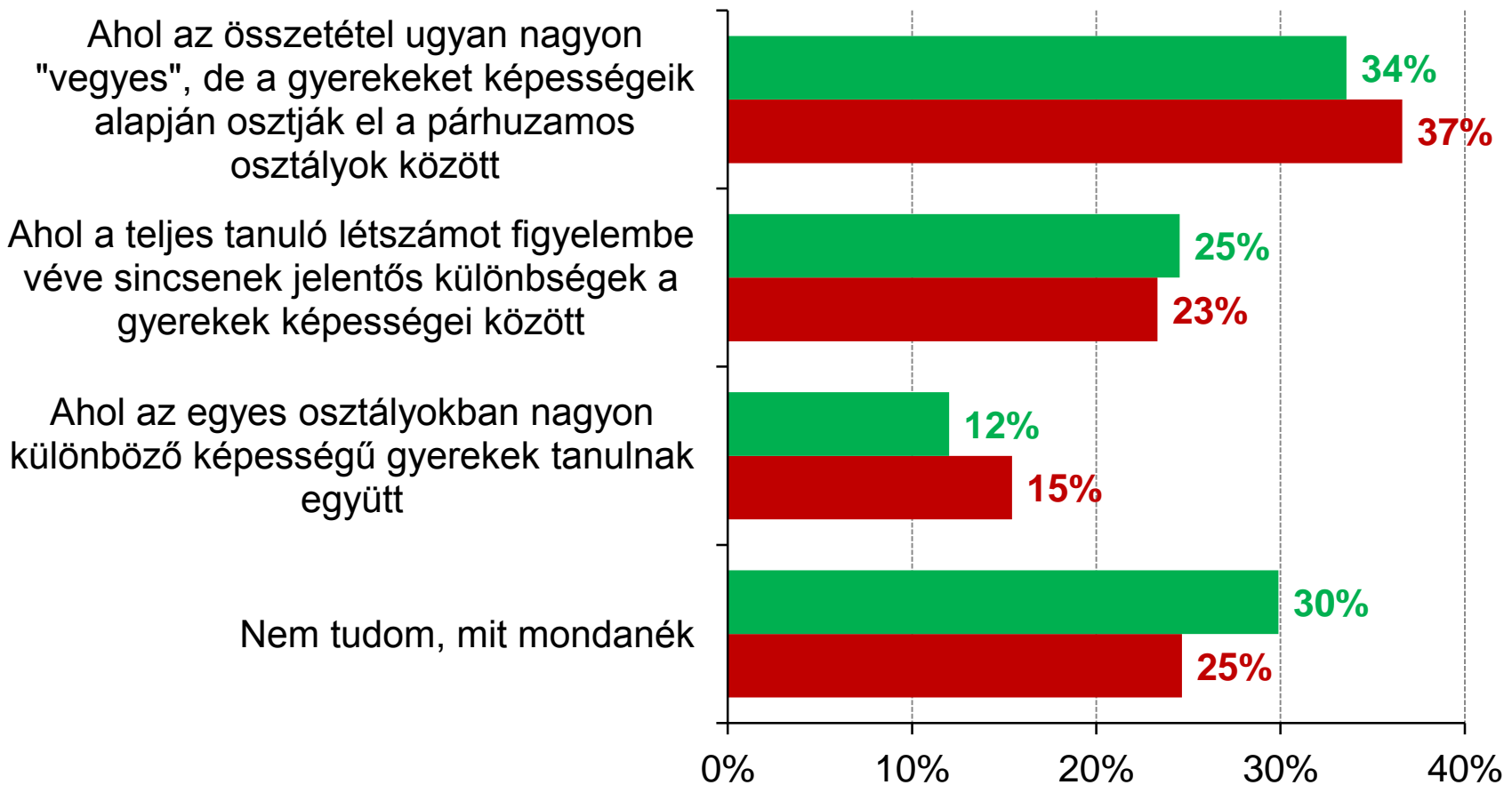
Intézményvezetők versus nem intézményvezetők

*Főkomponensek (átlag 0, szórás 1): az adott dimenzió jelentéstartamának elfogadása a pozitív értékek felé nő, a negatív értékek felé csökken.

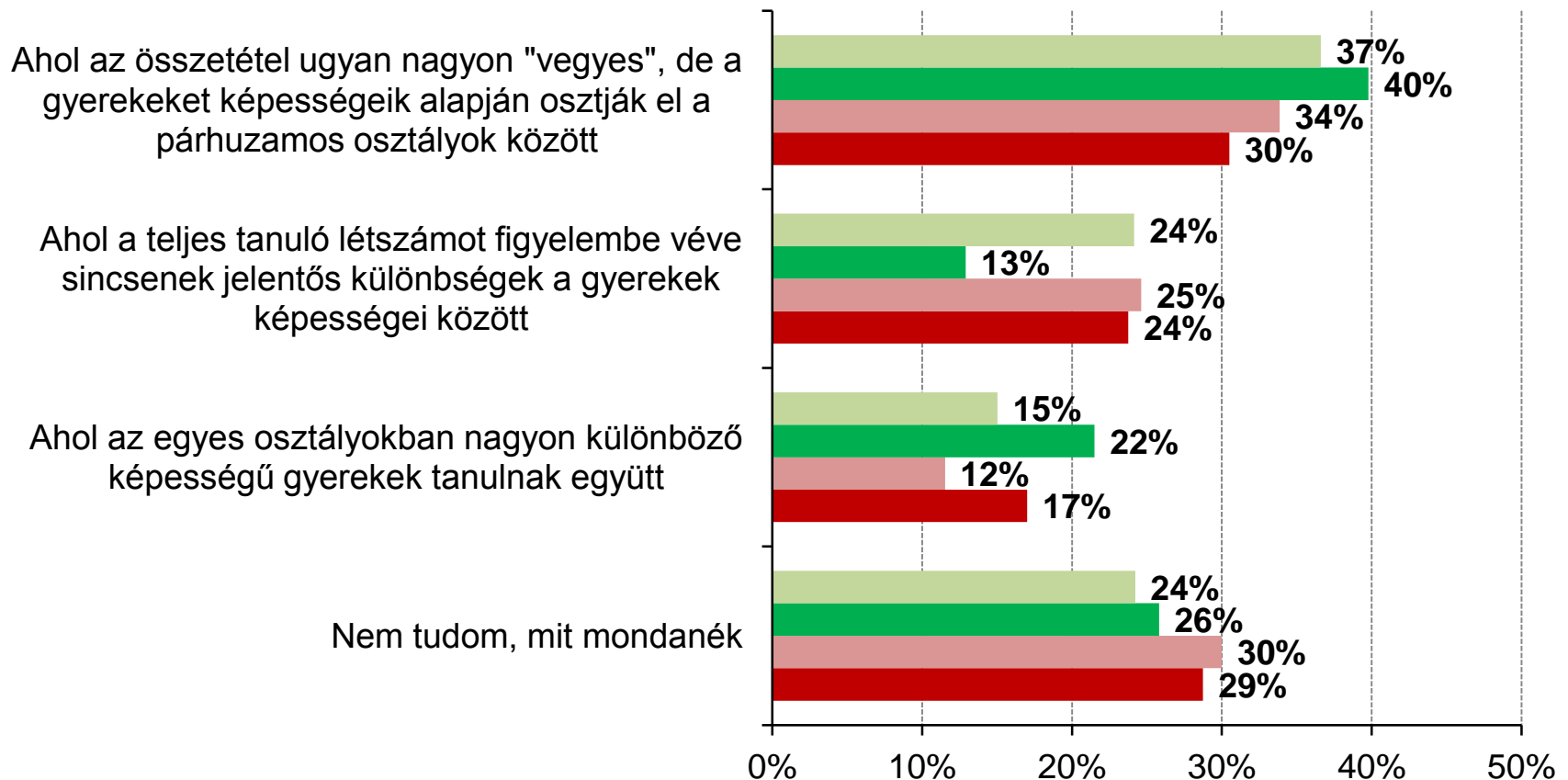
Ha Öntől egy barátja tanácsot kérne, hogy a gyerekeit milyen általános iskolába járassa, mit javasolna neki?

■ TELJES ■ HHH/ROMA

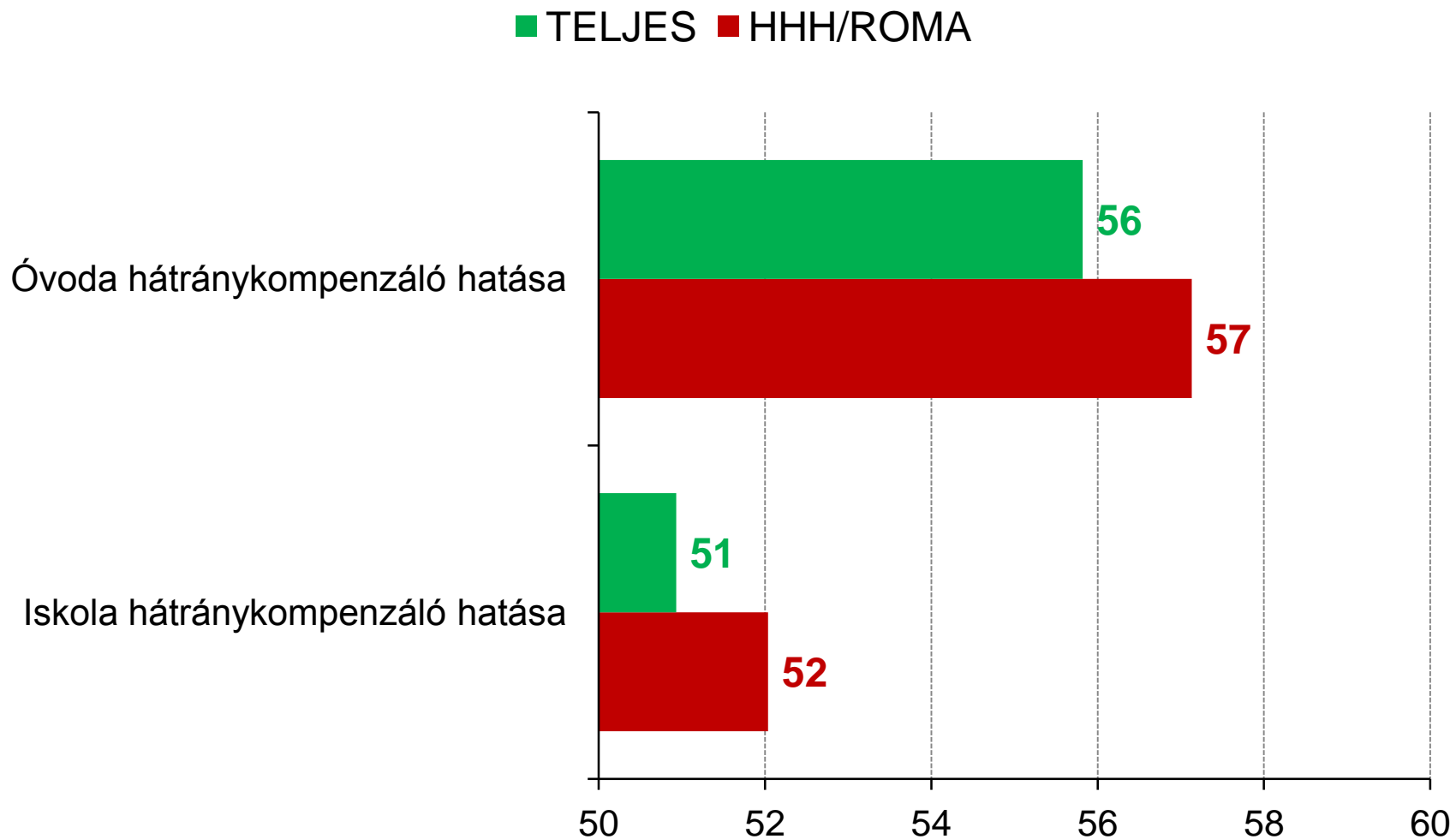

Intézményvezetők versus nem intézményvezetők

- nem intézményvezető (HHH/ROMA)
- intézményvezető (HHH/ROMA)
- nem intézményvezető (TELJES)
- intézményvezető (TELJES)

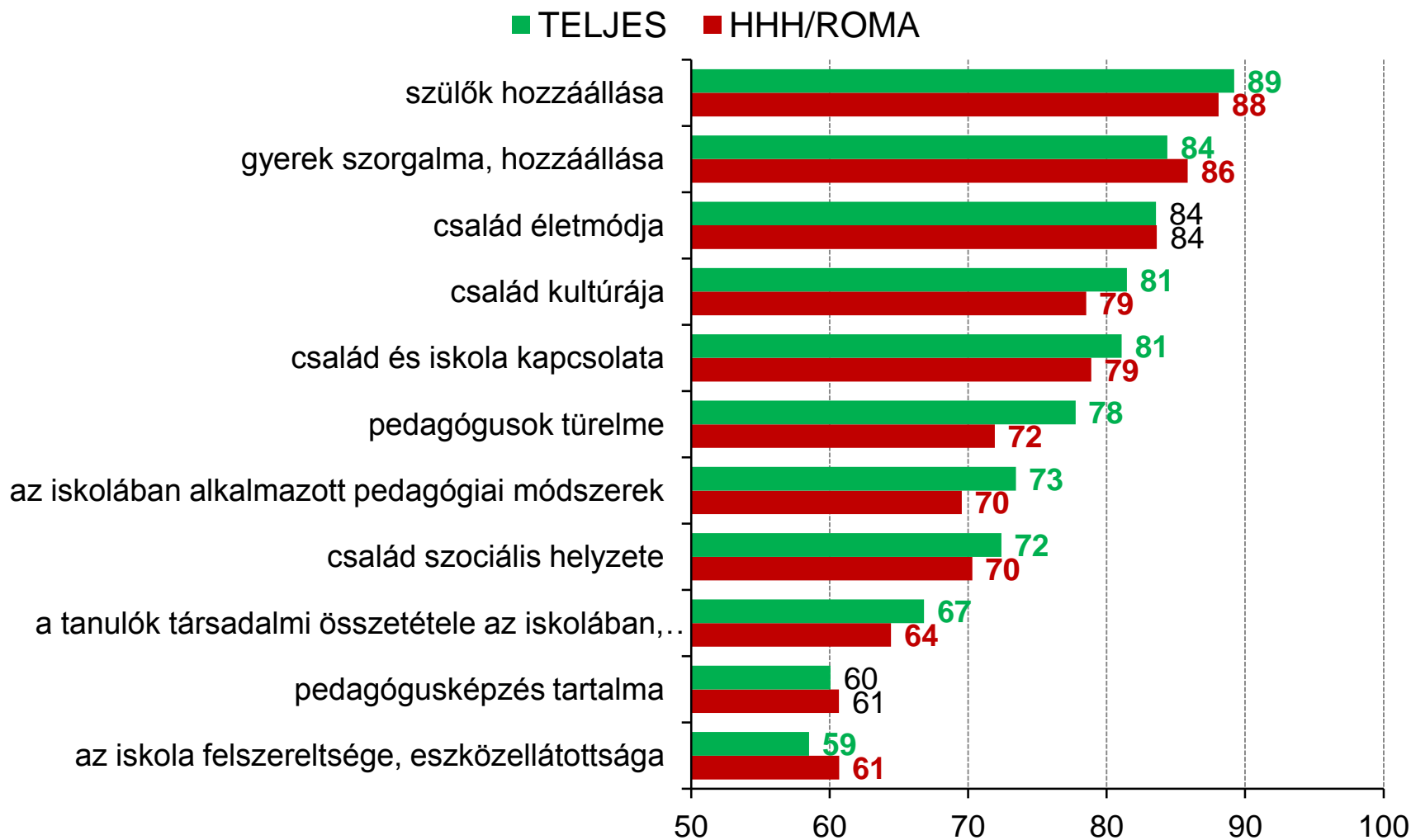

Hátránykompenzálás mértéke

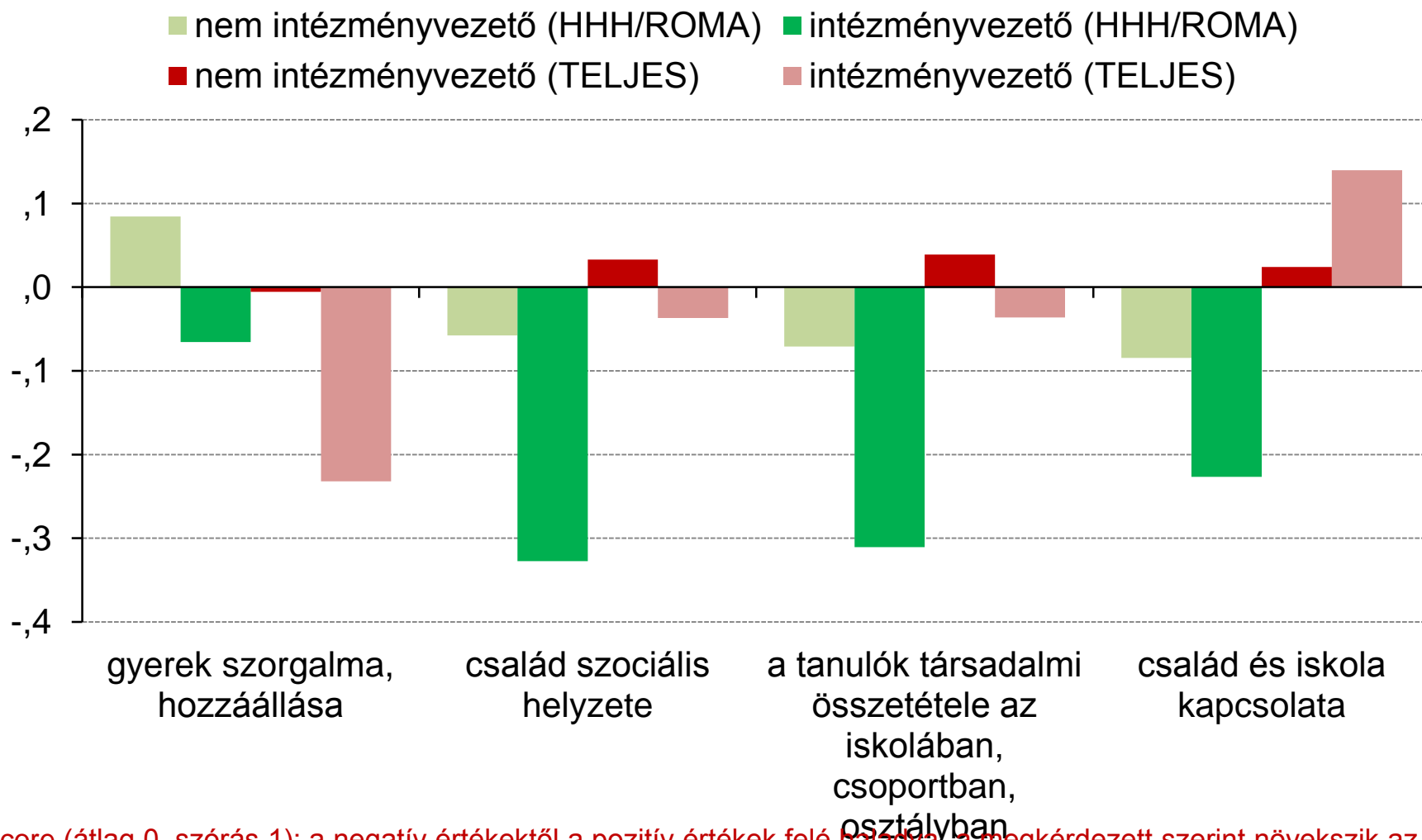
*Az eredeti ötfokú skálák (1- egyáltalán nem, 5- teljes mértékben) 0-100 fokúra transzformálva.

Hátránykompenzálást befolyásoló tényezők

*Az eredeti ötfokú skálák (1- egyáltalán nem, 5- teljes mértékben) 0-100 fokúra transzformálva.

Intézményvezetők versus nem intézményvezetők

*ZScore (átlag 0, szórás 1): a negatív értékektől a pozitív értékek felé haladva, a megkérdezett szerint növekszik az adott tényező hátránykompenzálást befolyásoló ereje.

Összegző megállapítások

❖ Együtt vagy külön?

- 5 dimenzió: iskoláztatás, norma- és szabálykövetés, iskola pedagógiai szerepe, illetve „tehetetlensége”, szegregáció
 - hátrányos helyzetű és roma tanulókat is oktató iskolák pedagógusainak markánsabb és olykor ellentmondóbb véleménye

❖ Iskola hátránykompenzáló hatékonyságát befolyásoló tényezők:

- **gyermek és család (!)**
- iskola és pedagógiai módszerek kevésbé

❖ Intézményvezetők:

- több esetben „érzékenyebb”, szegregáció elleni álláspont
- iskola szerepének felértékelődése =><= szociális helyzet és társadalmi összetétel kisebb befolyása

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE